

Universitätsbibliothek Paderborn

**Libelli Cvivsdam Antverpiæ Nuper Editi Contra
Serenissimvm D. Ioannem ab Austria, Gubernatorem
generalem inferioris Germaniæ, qua parte conscientiæ, vt
vocant, libertas in eo requiritur, breuis & ...**

Lens, Jean de

Lovanii, 1578

Septimum constare docet superiorum temporum experientia, multis
vtilitatem afferre solere seueriorem principum in haereticos &
schismaticos disciplinam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30345

Constat certe multis olim ad Ecclesiæ
Catholicæ castra repetenda, Christiano-
rum principum seueritatem profuisse. Quo-
Vide epist. 48. &c. l. 2.
rum apud D. Augustinum leguntur gratia-
contra lit- teras Petri biani c. 84.
rum actiones, quod terroris flagello Deus
vel malæ consuetudinis vincula dirupisset,
vel dilationum moras amputasset, vel expe-
riri coegisset in Ecclesia falsa esse, quæ de
Catholicis mendax apud schismaticos fama
iactasset; vel quod ignaros veritatis & in
schismate atque hæresi veram se Ecclesiam
fidemque tenere arbitrantes, metus ad eam
cognoscendam audiendamque fecisset in-
tentos; dum vererentur ne sine ullis rerum
æternarum lucris, damno rerum tempora-
lium ferirentur. Ac reuera cum homo du-
rum quippiam molestumque patitur, admo-
netur ut cogitet quare patiatur: ut si pro iu-
stitia se pati perspexerit, id ipsum tanquam
bonum eligat, pro iustitia etiam acerba sup-
plicia sustinere; sin viderit iniuitatem esse
pro qua patiatur, se instructu osissime labo-
rare atque cruciari considerans, mutet in
melius voluntatem, quo simul & sterili mo-
lestia careat, & iniuitate, qua sibi illam ac-
cerfierat. Vnde & illa sunt apud Prophe-
Isiae. 26. tam, Indulisti genti Domine, indulisti gen-
ti, nunquid glorificatus es? elongasti omnes
terminos terræ. Domine in angustia requi-
sierunt

17

sierunt te, in tribulatione murmuris doctrinæ tua eis. Sapiens quoq; in Proverbijs: Li-
uor (ait) vulneris abstergit mala; & pla- Prouer. 20.
gæ in secretioribus ventris. Idcirco gratiæ
Christianæ (vt Diui Prospere verbis utar) lib. 2. de
effectibus etiam ipsa quibus mundus atteri- vocatione
tur, arma famulantur. genium, cap. 33.
Quam multos enim qui in tranquillitate pacis sacramentum ba-
ptismatis suscipere differebant, ad aquam
regenerationis confugere instantis peri-
culi metus impulit? & lentis tepidisque a-
nimis quod diu cohortatio quieta non sua-
sit, minax subito terror extorxit? Cum-
que lex esset capitalis aliquando ab Impera-
tore contra idololatras constituta, testis est
Augustinus non paucis terrorem hunc ad Epiſt. 48.
resipiscendum profuisse. Si autem & ad- 301. 21. 13
uersus Gentiles quædam aliquando legum
fuit cogitata seueritas, quid erit aduersus
hæreticos & schismaticos faciédum, in qui-
bus tāquam seruis fugitiis, Dominicus ad- Vide Aug.
huc character agnoscitur? Quorum in nu- epiſt. 50.
mero et si quidam sint quos tanta malæ con-
suetudinis vorago submerserit, vt omnibus
rationibus authoritatibꝫque resistere ma-
lint, quam cedere; tamen & circa illos per-
seuerare debet diligentia charitatis. Resi-
stunt autem duobus fere modis, aut sæuen-
do, aut pigrefendo. Quid igitur hic faciat

B Eccle-

Ecclesiæ medicina, salutem omnium materna charitate conquirens, tanquam inter phreneticos & lethargicos æstuans? Nunquid contemnere, nunquid desistere vel debet, vel potest? Vtrisque sit necesse est molesta, quia neutrīs est inimica. Nam & phrenetici nolunt ligari, & lethargici nolunt excitari: nec tamen sedula charitas desinit & castigare phreneticum, & lethargicum stimulare. Ambo hac affecti molestia, dum ægri sunt, indignantur: sed ambo sanati, de restituta si bi hoc modo sanitate gratulantur. Quod si quidam cum ad nos transeant ficti sunt, non est iam hoc nostrum, sed Dei iudicium. Et tamen quidam (inquit Augustinus) cum ficti putarentur, quoniam iusionis ad nos terrore transferunt, tales postremò in nonnullis temptationibus inuenti sunt, ut quibusdam veteribus preferrentur. Num ergo nihil agitur cum instanter agitur? Neque enim solis humanis terroribus murus duræ consuetudinis per Ecclesiæ principes expugnatur, sed etiam diuinis authoritatibus & rationibus fides atque intelligentia mentis, per eiusdem Ecclesiæ pastores ac doctores instruitur. Non igitur nos ad idem semper (vt iste ait) Iaxum impingimus, cum nitimus extir-

extirpare vi atque terroribus id quod est
in cordis penetalibus altè reconditum.

Non enim arma sola sunt ad terrorem in
Ecclēsia Dei , (quæ parū & imbellis ini-
tio ad hoc crevit , vs & terræ principes ha-
beret pro eius honore & integritate , suis
armis decertantes) sed doctrina quoque
cælestis parata est , qua instruantur atque
sanentur , quicunque instrui se & sanari pa-
tiantur .

QVIN potius ad vetus illi saxum hæ-
reticorum impingunt , qui hoc censem fieri
non licere , quod in Ecclēsia Dei contra
hæreticos & schismaticos fieri cœpit , post-
eaquam Ecclesiam Catholicam & Roma-
nam , Imperatorum sceptræ venerata sunt ,
Constantinum enim clarissimum Impera-
torem constat contra partem Donati , se-
uerissimam legem tulisse : quem imitati fr̄
lij eius , similia ipsi quoque decreuerunt ,
Christique regnum aduersus hæreticorum
insolentissimos impetus , legitimo suæ
potestatis vsu defenderunt . Valentinia-
nus & Theodosius Manichæos & ciuita-
tibus expellendos , vltimoque tradendos
suppicio iudicarunt . A Valentiniano &
Martiano in Apollinaristas exilij pœna ,
cum omnium facultatum amissione , lege

CAPVR
VIII.

Vide Codi-
ce de S. Tr̄
nit. & fide
Caibol.

B 2 decre-